

Warszawa, dnia 28-12-2021 r.

Minister Klimatu i Środowiska

DC-WKiC.050.24.2021.PB
1868746.6594602.5310573

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do pisma z dnia 30 listopada 2021 r., znak: BPS/043-33-1354/21, którym przekazano Oświadczenie złożone przez Senatora Jerzego Weisłę na 33. posiedzeniu Senatu w dniu 26 listopada 2021 r., dot. podwyżek cen ciepła i podgrzewania wody, z prośbą o interwencję, uprzejmie informuję, co następuje.

Minister Klimatu i Środowiska analizuje bieżącą sytuację na rynkach ciepła, paliw i energii. Najistotniejszymi elementami kształtującymi obecnie rynki energetyczne są wzrastające ceny paliw, a w szczególności gazu ziemnego oraz rosnące koszty uprawnień do emisji dwutlenku węgla. Rosnące koszty działalności przedsiębiorstw energetycznych znajdują swoje odniesienie w cenach ciepła dostarczanego do mieszkańców. Rząd RP wobec tak znaczących podwyżek cen nośników energii wprowadził interwencyjne narzędzia osłonowe w postaci obniżenia podatków i opłat.

Obecna sytuacja wskazuje na pilną konieczność transformacji polskiego ciepłownictwa, dążenie do spełnienia celów Polityki Energetycznej Polski do roku 2040, z których najistotniejszym jest odejście od najbardziej emisyjnych paliw. Transformacja w kierunku źródeł niskoemisyjnych i bez emisyjnych będzie wymagała znacznych nakładów inwestycyjnych, nie mniej ograniczy ryzyko niekontrolowanych wzrostów cen uprawnień do emisji i paliw, a także wpłynie pozytywnie na ochronę środowiska i ograniczenie kosztów zewnętrznych związanych z kosztami zdrowotnymi związanymi z emisjami pyłów i innych szkodliwych substancji. Nie bez znaczenia jest także zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw ciepła, które w przypadku upadłości niedofinansowanego przedsiębiorstwa energetycznego będzie poważnie zagrożone.

Stanowisko zawarte w Oświadczeniu Pana Senatora wynika z przekonania, że zmniejszenie limitu uzyskania koncesji na wytwarzanie ciepła oraz na przesyłanie i dystrybucję ciepła umożliwi weryfikację

i ocenę przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „Prezes URE”), ustalanych przez przedsiębiorstwo energetyczne cen i stawek opłat, których wysokość byłaby odzwierciedleniem uzasadnionych kosztów działalności przedsiębiorstwa energetycznego, na które pozornie nie ma wpływu nikt poza działającym w obszarze monopolu naturalnego przedsiębiorstwem dostarczającym ciepło.

Aktualnie obowiązujący przepis art. 32 ust. 1 pkt 1 lit.e, pkt 3 i pkt 4 lit.a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716 z późn. zm.) wyłącza z obowiązku uzyskania koncesji prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie:

- wytwarzania ciepła w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej nieprzekraczającej 5 MW,
- przesyłania lub dystrybucji ciepła, jeżeli łączna moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW,
- obrotu ciepłem, jeżeli moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW.

Dodatkowo, zgodnie z art. 32 ust. 4 ww. ustawy, uzyskania koncesji, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania ciepła uzyskiwanego w przemysłowych procesach technologicznych, a także gdy wielkość mocy zamówionej przez odbiorców nie przekracza 5 MW.

Analizując przedmiotową kwestię, należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 45 ust. 1 ww. ustawy (co dotyczący każdego przedsiębiorstwa energetycznego, a nie tylko przedsiębiorstw koncesjonowanych):

– przedsiębiorstwa energetyczne ustalają taryfy dla paliw gazowych lub energii, stosownie do zakresu wykonywanej działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 32 ust. 1, (...). Taryfy należy kalkulować w sposób zapewniający:

1) pokrycie kosztów uzasadnionych działalności gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przesyłania, dystrybucji lub obrotu paliwami gazowymi i energią (...), wraz z uzasadnionym zwrotem z kapitału zaangażowanego w tę działalność;

(...);

3) ochronę interesów odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen i stawek opłat.

Mając na uwadze powyższe, po analizie przedstawionego zagadnienia należy wskazać, że zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne – Prezes URE reguluje działalność przedsiębiorstw energetycznych, zgodnie z ustawą i polityką energetyczną państwa, zmierzając do równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców paliw i energii. Uwzględniając definicję zawartą w art. 3 pkt 12) ustawy – Prawo energetyczne

– *przedsiębiorstwo energetyczne – podmiot prowadzący działalność gospodarczą m. in. w zakresie wytwarzania, przesyłania i dystrybucji lub obrotu energią,*

– przepisy powyższe dotyczą wszystkich podmiotów dostarczających ciepło i będących przedsiębiorstwem energetycznym, które spełnia podstawowe kryterium prowadzenia działalności gospodarczej zawarte w definicji art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 z późn. zm.)

– *działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły.*

W takiej sytuacji, abstrahując od obowiązku koncesyjnego zawartego w art. 32 ustawy – Prawo energetyczne i konsekwencji polegającej na obowiązku przedstawienia ukształtowanej taryfy dla ciepła do zatwierdzenia przez Prezesa URE na podstawie art. 47 ust. 1 – każde przedsiębiorstwo energetyczne ma obowiązek ustalenia cen i stawek opłat zgodnie z przepisem zawartym w cytowanym art. 45 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne.

W odpowiedzi na drugie pytanie Pana Senatora należy uwzględnić, że ewentualne obniżenie limitu koncesyjnego dla przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się dostawą ciepła, nie ma bezpośredniego i decydującego wpływu na dowolność kształtowania przez te przedsiębiorstwa cen i stawek opłat, bowiem aktualne przepisy o tym stanowią (wyłączając jedynie proces zatwierdzania taryf przez Prezesa URE dla przedsiębiorstw energetycznych nie posiadających koncesji), a zarazem nie uchyla możliwości kontrolowania przedsiębiorstwa energetycznego przez ten organ na podstawie art. 23 ust. 2, który określa zakres działania Prezesa URE i do którego m. in. należy

– *kontrolowanie stosowania taryf paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła pod względem zgodności z zasadami określonymi w art. 44, 45 i 46, w tym analizowanie i weryfikowanie kosztów przyjmowanych przez przedsiębiorstwa energetyczne jako uzasadnione do kalkulacji cen i stawek opłat w taryfach.*

Niezależnie od powyższego, w związku z obszarem funkcjonowania ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2021 r. poz. 275 z późn. zm.) oraz art. 9, który w ust. 1 i ust. 2 stanowi, iż

– *zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców, które polega m. in. na bezpośrednim lub pośrednim narzucaniu nieuczciwych cen,*

– ewentualną interwencję w przypadku zasadnych zarzutów do działalności gospodarczej niekoncesjonowanego przedsiębiorstwa energetycznego dostarczającego ciepło, powinien podjąć Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Należy także nadmienić, że zwiększenie przedmiotowego limitu z 1MW do 5 MW dokonane zostało w 2005 r. (Dz. U. 2005 Nr 62, poz. 552 zm.) i było podyktowane koncentrowaniem się na regulacji przedsiębiorstw większych, które nie działały tylko w zakresie zaopatrzenia w ciepło

odbiorców z kotłowni lokalnych. Poza tym, mniejsze przedsiębiorstwa nie zawsze mają zaplecze kadrowe umożliwiające spełnienie wymagań postępowania taryfowego.

W uzasadnieniu do Projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne (Druk sejmowy nr 3135) argumentowano:

Art. 32:

Zmiana w ust. 1 pkt 1 ma na celu (...) podniesienie progu mocy zainstalowanej źródeł wytwórczych ciepła do 5 MW, które nie są objęte obowiązkiem zakupu. Stanowi to powrót do pierwotnych wielkości przyjętych w ustawie i obniżonych w pracach parlamentarnych. Doświadczenia regulacyjne URE wskazują, że zmiana ta nie spowoduje istotnych zmian w ogólnych wielkościach wytwarzanej w kraju energii elektrycznej i ciepła objętych koncesjonowaniem i mających wpływ na bezpieczeństwo zaopatrzenia. Ograniczenie koncesjonowania dla mniejszych źródeł wytwórczych służyć będzie rozwojowi lokalnych rynków energii.

(...)

Zmiana pkt 3 i 4 w ust. 1 oraz ust. 4 jest konsekwencją podniesienia progu mocy źródeł ciepła objętych koncesjonowaniem.

Z poważaniem

Z up. Ministra

Jacek Ozdoba
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM
2. *via mail:* odpowiedz@senat.gov.pl